

Gezamenlijke aandachtspunten en discussiepunten

concept afwegingskader Visie op zonne-energie (V8) vanuit de werkgroep

Verloop van het algemeen proces

- **Communicatie met de werkgroep**

Door met name wisseling van bestuurders, ambtenaren en projectleiders hebben de leden van de werkgroep het idee op een zijspoor gezet te zijn. De aspecten die ze eerder ingebracht hebben, zijn niet bekend bij de huidige opstellers van het afwegingskader. Ook zienswijzen die destijds besproken zijn, zijn onbekend en dus niet in overweging genomen danwel opgenomen in het voorliggende concept. Hierdoor wordt er onbegrip en onderwaardering gevoeld.

Reactie: We begrijpen dat het vervelend is voor de werkgroep dat er wisselingen hebben plaatsgevonden van bestuurders, ambtenaren en projectleiders. In de huidige arbeidsmarkt zijn dit helaas de omstandigheden waarmee we te maken hebben. Middels de bijeenkomsten en deze schriftelijke reactie van de werkgroep proberen we ideeën die tot op heden niet zijn meegenomen alsnog op te halen. We verzamelen de eerder opgehaalde reacties en leggen uit of en hoe deze zijn meegenomen in het stuk. Mochten er nog aspecten zijn die nog niet zijn meegenomen worden we hier graag van op de hoogte gesteld.

- **Communicatie met de bewoners en betrokkenen**

Vanaf de start heeft de werkgroep al aangegeven dat de bewoners en gebruikers van het gebied en de dorpen en gebieden er omheen duidelijk betrokken moeten worden in de procesvorming. Hiertoe zijn suggesties tot invulling gedaan en zijn toezeggingen door de projectleider(s) en wethouder(s) gedaan. Dit is tot op heden nog maar minimaal gebeurd. Het moet niet zo zijn dat er pas bijeenkomsten georganiseerd worden, wanneer het afwegingskader al in kannen en kruiken is.

Gewenste acties:

- Zo snel mogelijk mensen woonachtig in het gebied Doesburg en Drempt middels informatie- en inputsessies betrekken voor zowel Zon als Wind.
- Communiceer helder over het doel en het belang van deze sessies.
- Stel realistische deadlines, een planning om het kader, voldoende gedragen, af te kunnen ronden

Reactie: De gemeente is nog steeds voornemens om een informatieavond(en) te organiseren voor inwoners van Doesburg en Drempt. Hierbij vinden wij het van belang dat er een gedegen stuk ligt waarop inwoners kunnen reageren (bv. middels zienswijzen). Dit betekent overigens niet dat het afwegingskader al in kannen en kruiken is.

Tijdens de eerstvolgende werkgroep bijeenkomst zal een nieuwe planning worden afgestemd met de werkgroep en willen we tevens in gesprek gaan over de invulling van de informatieavond(en).

- **Enquête**

De resultaten van de enquête die eerder is gehouden onder de bewoners van Doesburg zijn niet terug te zien in het afwegingskader of dat daarnaar verwezen wordt.

Gewenste actie:

- Leg aan bewoners en de werkgroep uit hoe de enquête is gebruikt

Reactie: Dit zal worden meegenomen in het afwegingskader.

Feedback op het concept afwegingskader (V8)

- **Afwegingskader windenergie**

De werkgroep ziet grote waarde in het toch NU opstellen van een afwegingskader windenergie. Dit proces moet op een bepaald moment in de tijd toch doorlopen worden. Het nu meenemen van wind in het afwegingskader geeft rust en duidelijkheid voor de betrokkenen. Het kader kan opgesteld worden met de zienswijze dat de Kiekendief geen belemmering meer zou vormen. Wanneer er een initiatief komt, is het instrumentarium voor toetsing op orde.

Gewenste actie:

- Maak twee kaders. De knip voorkomt vertraging. Het deel 'Zon' hoeft niet te wachten op het nader op te stellen deel 'Wind'.

Reactie: het afwegingskader voor 'Zon' zal nu verder worden opgesteld. Voor 'Wind' geldt dat de komende jaren in een zone van 1-8 km rondom de Veluwe slechts 1 of 2 windparken mogen komen met een stilstandsvoorziening (i.v.m. de wespandief). Deze ruimte is reeds gereserveerd voor bestaande initiatieven. De provincie wil in 2023 starten met een proef met een detectiesysteem, deze zal zeker 3 seizoenen moeten draaien. De komende jaren zullen windturbines dus niet mogelijk zijn in Doesburg. Wij stellen voor om pas een afwegingskader voor 'Wind' op te stellen wanneer duidelijk is of windturbines in de toekomst wel mogelijk zijn. Hierin kan de meest actuele stand van zaken worden meegenomen (op het gebied van techniek, wetgeving, etc.). Mochten jullie hier anders over denken gaan we hier met jullie over in gesprek

- **Erfwindmolens**

De werkgroep vindt het erg belangrijk dat erfwindmolens, de kleinere windmolens, een plek krijgen in het afwegingskader zodat de weg hiervoor opengesteld wordt. Deze techniek heeft weinig impact op de omgeving en kan voor een deel van de oplossing zorgen. Nu gebeurt daarin niets, omdat er niets in het beleid van Doesburg hierover is opgenomen. Niet in het afwegingskader en niet in de bestemmingsplannen.

Verder geeft een combinatie van zon en wind een regelmatiger opbrengst van energie.

Reactie: Kleine windmolens kunnen een mooie aanvulling zijn op hernieuwbare opwek. Echter vallen deze windmolens onder dezelfde regels m.b.t. de 1-8 km zone rondom de Veluwe. Daarom kiezen we ervoor om kleine windmolens niet mee te nemen in het afwegingskader voor zonne-energie

- **Zonneladder**

De zonneladder is nu een inspanningsverplichting, maar dat moet naar een resultaatverplichting. Eerst de stappen doorlopen en dat realiseren en dan verder op de ladder. Er moet onderzocht worden hoeveel er aan energie 'gewonnen' kan worden per trede. Hiervan moet minimaal 75% per trede behaald zijn voordat men bij trede 3 en daarna trede 4 komt.

In de RES 2.0 komt meer de nadruk te liggen op het belang van behoud van goede agrarische gronden met bijbehorende bodemleven. Binnen Doesburg moet daar ook veel meer aandacht voor zijn.

Reactie: De zonneladder betreft een voorkeursvolgorde, maar houdt geen volgtijdelijkheid in. Dit betekent dat mogelijkheden gelijktijdig kunnen worden benut. Het niet mogelijk om onze opgave volledig binnen bestaand stedelijk gebied op te lossen en er is inzet op alle vlakken tegelijkertijd nodig om onze doelen te behalen. We gaan graag met de werkgroep in gesprek over manieren om de treden hoger op de zonneladder zoveel mogelijk te benutten.

- **Technieken zonnepanelen**

De innovaties t.a.v. zonnepanelen staan niet stil. Daar moet wel ruimte voor blijven binnen het beleid en ook gestimuleerd worden. Zoals bijvoorbeeld gevelpanelen, verticale panelen op velden die verder uit elkaar staan, boven wegen. Zo zijn er nog veel meer voorbeelden. Dit is nu niet opgenomen in het afwegingskader.

Reactie: We kijken hoe we innovaties explicieter kunnen opnemen in het afwegingskader.

- **Invloed op de agrarische sector**

De invloed op de agrarische sector is groot wanneer er zonneparken worden gerealiseerd op landbouwgronden. Het is vrij aan iedere agrariër, grondeigenaar om te besluiten een zonnepark te willen realiseren. Echter, dit geeft een grote druk op de grondmarkt, de grondprijs zal stijgen. Dit terwijl de agrarische sector al veel druk ervaart door het stikstofproces, kaderrichtlijnwater etc. Er wordt steeds meer gevraagd om te extensiveren, maar dat betekent dat er wel meer land nodig is voor de productie en om bedrijven draaiende te houden. De werkgroep ziet dan ook graag dat eerst gestuurd wordt op stukken met een incurante ligging, een loze functie hebben en/of een natuurstatus hebben. Daarbij moet ook zeker gekeken worden naar kleinere percelen.

Reactie: We gaan graag met de werkgroep in gesprek over mogelijke oplossingen.

- **Bestemming**

Wanneer toch een agrarisch perceel voor zonnepark in gebruik wordt genomen, is het van belang dat de bestemming van het perceel niet verandert, dus de status landbouw behouden blijft. Zodat wanneer het zonnepark ten einde van de levensduur is, het perceel weer terug kan naar agrarisch gebruik.

Verder moet bij wijziging van het grondgebruik het eindresultaat zo goed mogelijk aansluiten bij de agrarische kernwaarden. Zowel voor het landschap, als de gemeenschap.

Reactie: We nemen dit expliciet op in het afwegingskader.

- **Invloed op het buitengebied van Doesburg**

De oppervlakten voor zonneparken waar nu over gesproken wordt in relatie tot het bestemde gebied van trede 4, agrarische gronden, zou betekenen dat 10% van het totale grondgebied gebruikt gaat worden voor zonneparken. Dit heeft een enorme impact op het gebied en haar leefbaarheid. In het afwegingskader wordt meerdere malen genoemd dat de ruimte schaars is en dat de invloed van zonneparken en windmolens groot is, maar daar houdt het besef ook mee op lijkt het wel: de zonneparken moeten er komen. Graag zien wij meer nadruk op de eerste 3 treden op de zonneladder, mogelijkheden voor nieuwe technieken en erfwindmolens.

Reactie: Graag zien we een verduidelijking van de eerste zin en het genoemde percentage.

Door de zonneladder te verwerken in de beoordelingscriteria leggen we de nadruk op trede 2 en respectievelijk trede 3. Trede 1 van de zonneladder valt evenals kleine windmolens buiten de scope van dit afwegingskader. Naast zon-op-daken en alternatieve en nieuwe technieken zullen zonnevelden nodig blijven om onze opgave te behalen.

- **Ontheiliging**

In het concept zijn diverse gebieden, in omvang substantieel, op voorhand uitgesloten voor mogelijke zonneparken. De uitsluiting is gemotiveerd met de kwalificatie 'niet wenselijk c.q. mogelijk'. 'Niet wenselijk' betekent dat zonneparken op die gronden wel mogelijk zijn. Het roept de vraag op voor wie niet wenselijk of minder wenselijk? Gronden waar zonneparken in beginsel mogelijk zijn, moeten als zodanig ook worden aangeduid en in het kader worden betrokken.

Gewenste actie:

- Voor gronden waar zonneparken niet mogelijk zijn, is het zaak de informatie over deze status, 'onmogelijk', publiek beschikbaar te maken.
- Bijstelling kaart.

Reactie: niet wenselijk c.q. mogelijk zal worden aangepast naar 'niet toegestaan' in overeenstemming met de bijbehorende kaart

- **Participatie en communicatie (omgevingsdialoog)**

Er is beschreven dat er een communicatie- en participatieplan dient te zijn. Dat er informatie wordt uitgewisseld en een dialoog met direct betrokken is gewenst, zegt niets over een meetbaar resultaat. Het gaat, zoals nu verwoord, over de papieren werkelijkheid, dat er op voorhand een dergelijk plan is. Het dient aanbeveling concrete meetbare resultaten als voorwaarden te stellen voor een dergelijk plan. Indien niet aan de voorwaarden wordt voldaan, moet dit consequenties hebben voor de initiatiefnemer en het ingediende initiatief.

Gewenste actie:

- Meetbare resultaten als voorwaarden opstellen.
- Consequenties bepalen als niet aan de voorwaarden wordt voldaan.

Reactie: Initiatieven worden beoordeeld door een nader samen te stemmen expertisegroep bestaande uit één of meerdere deskundigen (per discipline) op het gebied van energie(systemen), landschap, ecologie, landbouw en participatie. Hierbij wordt het communicatie- en participatieplan ook beoordeeld. Op deze manier waarborgen we dat

participatie en communicatie goed wordt vormgegeven. Het heeft onze voorkeur om niet van tevoren voorwaarden te stellen aan de wijze van participatie en communicatie, omdat elk initiatief uniek is en daarom maatwerk behoeft.

- **Aansluiting op het net**

De vraag is of een zonnepark bij realisatie binnen een redelijke termijn ook volledig kan en gaat functioneren, op de capaciteit zoals voorgesteld/berekend en de energieopwek ook zoals bedoeld beschikbaar is. De omschrijving 'een verklaring van de netbeheerder waaruit blijkt dat er zicht is op realisatie/aansluiting op het net en de verwachte termijn' is onvoldoende concreet en meetbaar. Een verklaring is geen resultaat en 'zicht op realisatie/aansluiting' maakt het rekbaar. Is dat een maand, een jaar of 5 jaar? Er dient de garantie te zijn dat een zonnepark binnen 2 maanden na realisatie de voorgestelde/berekende energieopwek aantoonbaar gaat leveren en via het net beschikbaar is. Lukt dat niet dan is het redelijk hier een boete op te stellen die de gemeenschap ten goede komt. Mocht het langer dan 6 maanden duren voor het aantoonbaar functioneren/leveren op de voorgestelde/berekende capaciteit dan dient het zonnepark op kosten van de initiatiefnemer te worden verwijderd.

Ook moet het net dusdanig op orde zijn dat bedrijven in de uithoeken van de gemeente ook hun bijdrage kunnen leveren aan energiewinning (daken vol zonnepanelen leggen/erfwindmolens). Ook is het belangrijk dat een ieder de energie kan blijven leveren, ook op piekmomenten.

Gewenste actie:

- Het preciseren, opstellen vereisten netaansluiting en werking
- Eisen stellen dat de opgewekte energie ook volledig benut wordt.

Reactie: Wij zouden graag verduidelijking willen ontvangen over het gewenste effect van de voorgestelde wijzigingen. Ons inziens zal het voor een goede businesscase voor een initiatiefnemer ook noodzakelijk zijn dat een zonneveld na realisatie direct kan worden aangesloten.

In de beoordelingsmatrix is onder het kopje 'afstemming netbeheerder' de termijn overigens reeds gespecificeerd.

- **Lokale energiecoöperaties**

Het betrekken of oprichten van een lokale energiecoöperatie heeft de voorkeur. Helaas zitten hier nogal wat haken en ogen aan voor de lokale energiecoöperatie. Wil dit een kans van slagen, dan moeten deze initiatieven meer beschermd worden tegen o.a. beleidswisselingen.

Reactie: Graag ontvangen wij verduidelijking over het bovenstaande punt.

Je kunt het huis wel op orde hebben, maar de tuin heeft ook goed onderhoud en aandacht nodig om het huis zijn waarde te laten behouden.

Opgesteld door de leden van de werkgroep van het afwegingskader Visie op zonne-energie (V8), gemeente Doesburg, november 2022, zijnde: BNO bestuur, Agrariërs, LTO Noord afd. West – Achterhoek, Dorpsraad Drempt, Windmolens Drempt, afvaardiging Lamstraat Toldijk en Campings buitengebied BNO.